

kocht hij voor honderdvijftig gulden nog een deel van het erf van zijn achterbuurman Romeyn, grenzend aan dat van tijkwerker Hans Thoenemans, maar tien dagen later, op 1 juli 1615, verkocht hij dat hele erf met het erop gebouwde huis voor negenhonderdenzeven gulden aan metselaar Jan Andriesz.²⁶ In zijn beste jaren bezat Matthijs zo drie aan elkaar grenzende erven aan de zuidzijde van de Kickersteeg.²⁷ Hij woonde en werkte daar als tijkwerker temidden van een groot aantal vak- en streekgenoten. Vermoedelijk had hij een aantal weefgetouwen in eigendom, waarop hij loonarbeiders liet werken. Tien jaar later, op 26 mei 1625, verkocht hij voor 412 gulden een van zijn huizen aan Grietgen Gerrits, weduwe van timmerman Gerard Anthonisz. Het grensde ten oosten aan het erf van Aert Pietersz en ten westen aan een ander erf van Matthijs zelf.²⁸ Buurman Thoenemans trad als gevolmachtigde van de weduwe op.

Een familiedrama

Aeryaen Pietersz en zijn schoonzoon Matthijs Woutersz woonden naast elkaar in de Kickersteeg. Matthijs trouwde in 1602 dus met zijn buurmeisje. Op het moment van haar misstap was Haesgen Aeryaens al zeven jaar een kinderloze echtgenote. Haar man of zijzelf, wellicht beiden, zullen hevig naar kinderen hebben verlangd, en Haesgen moet na al die jaren nogal wanhopig zijn geweest. Juist in zo'n situatie wordt Haesgens daad begrijpelijker: ze wilde met alle geweld iets goedmaken, of iets aan zichzelf of haar man bewijzen. Matthijs Woutersz wist zich over de misstap

van zijn vrouw heen te zetten ondanks de schande die de gebeurtenis over haar en indirect ook over hem in de publieke opinie moet hebben afgeroepen. De publicatie van een pamflet waarin beiden met naam en toenaam werden genoemd, kan de reputatieschade immers alleen maar hebben vergroot. Echtscheiding was voor zo'n situatie geen optie, want overheid en kerk stonden dat alleen toe bij erkend overspel of kwaadwillige verlating.²⁹ Geen van beide was hier het geval. Integendeel, Haesgen wilde niets liever dan een kind bij haar wettige echtgenoot, en omdat dit kennelijk niet mogelijk was dan maar van een ander, doch binnen het bestaande huwelijk.

Matthijs zelf moet een redelijke, wellicht een zachtaardige man zijn geweest, want van mishandeling of een andere vorm van huiselijk geweld na de ontdekking van het bedrog horen we niet. De auteur van het pamflet legt Haesgen trouwens in de mond dat zij haar man als een 'slechten Sul' [simpele ziel] beschouwt die zonder moeite in haar leugens zal geloven en er nog blij om zal zijn ook. Kortom, vroeg hij er niet om bedrogen te worden? Een van de uitgesproken boodschappen van het pamflet is dat de waarheid altijd zegeviert over de leugen. Maar er ligt nog een tweede, aan de strijd tussen de seksen gerelateerde boodschap in: Mannen, let op uw zaak! Als u niet oplet, heeft uw vrouw de broek aan! Ze speelt de baas over u zolang u dat lijdzaam ondergaat! De bazige vrouw die thuis de dienst uitmaakt vormde een populair thema in de volksliteratuur van de Noordelijke Nederlanden. We zien dat op de vele prenten van de 'verkeerde wereld' die onder